بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާސާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-JC/29
- އިސްތިއުނާފުހުށަހެޅި ފަރާތް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: -
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް:- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް:- ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅުނު ފަރާތް:
  - ނަން: ޢާއިޝަތު ޒީޝާން
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު:A309379
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ސާފުރުޖުގެ/ ސ.ހިތަދޫ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހއ.ރަންވިލާގެ/ ސ.ފޭދޫ
- ރަޖިސްޓްރީކުރި ތާރީޚު: 12 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1439 / 28 ފެބްރުއަރީ 2018
  - ނިމުނު ތާރީޚު: 07 ޛުލްޤަޢިދާ 1441 / 28 ޖޫން 2020
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓު އަދި
- ނަންބަރު: 87/Cr-C/2017
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 10-01-2017
  - ނިމުނު ތާރީޚު: 25-05-2017
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު — ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް (ރިޔާސަތު) — ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަކީ ނިޔާއީ ޙުކުމެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/14/SC (15 ނޮވެމްބަރު 2015) ސަރކިއުލަރގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ ސ.ހިތަދޫ/ ސްވަންޖުގެ، އާމިނަތު ޒީނާއެވެ. މިމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުން މިކޯޓުގައި ބޭއްވިފައިވަނީ ވިޑިއޯ ކޮންފަރެންސް/ މައިކްރޯސޮފްޓް ސްކައިޕް މެދުވެރިކޮށެވެ.

- **ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

1) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް ބެލިއިރު، އެޤަޟިއްޔާގައި، އާމިނަތު ޒީނާ، 03 ޑިސެމްބަރ 2014 ދުވަހު 08:12 އެހާކަށްހާއިރު، އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިހާފައިވާ އަންހެން ކުއްޖަކީ، [illegible]ގެ، މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާމިނަތު ޒީނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެޤަޟިއްޔާގައި ބުނާ ކުށް ކުރެވުނީ، "ދުވަހު، ސ.ހިތަދޫ/ ސްވަންޖުގެ، އާމިނަތު ޒީނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އާމިނަތު ޒީނާ، 03 ޑިސެމްބަރ 2014 ދުވަހު 08:12 އެހާކަށްހާއިރު، އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިހާފައިވާ އަންހެން ކުއްޖަކީ، [illegible]ގެ، މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޕީނަލް ކޯޑުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕީނަލް ކޯޑު

ކުރުން، އާއިޝަތު ޒީޝާން ކުށްވެރިވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިއީ އާއިޝަތު ޒީޝާންގެ މައްޗަށް މިބާވަތުގެ ކުށެއް [illegible] ސާބިތުވާ ދެވަނަ [illegible]، [illegible] [illegible] ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 ([illegible] [illegible] ޤާނޫނު)ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، [illegible] [illegible] އާއިޝަތު ޒީޝާން، 100 (ސަތޭކަ) [illegible] [illegible] [illegible] 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުމަށް ޙުކުމްކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމަވާފައެވެ." [illegible] އެނގެން އޮވެއެވެ.

2) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ ސައްޙަކަން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން 03 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް އެ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި،

2.1 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމަވާފައިވަނީ [illegible] [illegible] އާއިޝަތު ޒީޝާންގެ އިޢުތިރާފުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންކަމަށް [illegible]، އާއިޝަތު ޒީޝާން މި މައްސަލައިގައި [illegible] އިޢުތިރާފު [illegible] އިޢުތިރާފުވެފައިވަނީ ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible]، އާއިޝަތު ޒީޝާން [illegible] އިޢުތިރާފުވުން އާއިޝަތު ޒީޝާންގެ މައްޗަށް [illegible] ކަން އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަން [illegible] ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

2.2 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް އެ ކޯޓުގައި ހިންގުނުއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އެންމެ [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] އާއިޝަތު ޒީޝާނަށް [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

2.3 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ފައިސަލާއިން އާއިޝަތު ޒީނަތުގެ މައްޗަށް ޒިނޭ ކުރުމުގެ ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި އެކުށުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ހައްދު ޖަހައި 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގެދޮރުވެރިކަމުން ބޭރުކޮށްފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގައި ހައްދުޖެހުން މަނާކުރާ ސަބަބެއް އާއިޝަތު ޒީނަތުގެ ޙާލަތުގައި ފުރިހަމަވެފައިނުވާކަން ކަށަވަރުކުރުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

3) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ފައިސަލާގެ ޙުކުމުގެ ސައްޙަކަން

ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަކީ، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނައި ބެލިއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނާ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވިފައެވެ.

3.1 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ފައިސަލާގައި، ސ.ހިތަދޫ/ސަރަންޖުގެ، އާއިޝަތު ޒީނަތުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި ޒިނޭކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގައި ބުނެފައިވަނީ 03 ޑިސެމްބަރު 2014 ދުވަހު 08:12 ހަމަކަށްވާއިރު، އައި.ޖީ.އެމް ހޮސްޕިޓަލްގައި ވިހާފައިވާ އަންހެން ކުއްޖަކީ ޒިނާ ޒިނާކޮށްގެން ލިބުނު ކުއްޖެއްކަމަށް 16 މެއި 2017 ދުވަހު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އާއިޝަތު ޒީނަތުން އިޢުތިރާފުވެފައިވާތީ، މީނާގެ އަމިއްލަ އިޢުތިރާފުން މިކުށް ސާބިތުވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޒިނޭކުރުމުގެ ކުށުން، އާއިޝަތު ޒީނަތުން ކުށްވެރިވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިއީ އާއިޝަތު ޒީނަތުގެ މައްޗަށް މިބާވަތުގެ ކުށެއް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވާ ފުރަތަމަ ފަހަރުކަމަށްވާތީ، މިކުށުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިނާއީ ކުށުގެ ޤާނޫނު)ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ

(ނ)ގެ ދަށުން، ސ.ހިތަދޫ/ ސްރަންޖުގެ ފާއިސަލު [illegible]، 100 (ސަތޭކަ) ތެޅިފަހަރުން ހައްދު ޖެހުމާއެކު 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގޭގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުކުމްކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށް، އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ކޮބައިކަން އެމީހަކަށް ރަނގަޅަށް [illegible] ބަހަކުން، ލަސްނުކޮށް އަންގަންވާނެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގައި، އެކަށީގެންވާ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، [illegible] އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، [illegible] (ބ) އަދި (ޅ) [illegible] ބަލައިގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި ވަސީލަތް [illegible] ލިބިދޭންވާނެކަމާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލަކު އައްޔަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދޭންވާނެކަމާއި، ނަމަވެސް، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަމާއި ނުލައި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެދިފައިވާކަމަށް [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތު [illegible] ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ފާއިސަލު [illegible] ޤާނޫނީ ވަކީލަކު [illegible] އެނގެންކަމެވެ.

3.3 [illegible]

ޤާނޫނުގައި ޤާނޫނީ ކަމަށް އިޢުތިރާފުވާ ކުއްޖާގެ ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރުމާއި އެކު [illegible]، އެ އިޢުތިރާފަކީ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ވެފައިވާ [illegible] [illegible]، އަދި ކުއްޖާގެ [illegible] އިޢުތިރާފުން [illegible] ކުއްޖާގެ ޙައްޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކަންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/122 [illegible] [illegible] އެނގޭކަމެވެ.

3.4 މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ފަރާތުން 16 މެއި 2017ގައި [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މި [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި އިޢުތިރާފަކީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2011/SC-A/23 ޤަޟިއްޔާއިން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] 6 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

"[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދޫކުރުމުގައި، އެ ދޫކުރުމުން ބިނާކުރި ސަބަބުތައް ވަޒަންކޮށް ތަފްޞީލު ކުރުމަކީ މަޙްކަމާތަކުގެ ވާޖިބުތަކުން ލާޒިމުކޮށް ބޭނުންކަން އެނގިގެން ދެއެވެ..."ކަމުގައެވެ.

މި އުޞޫލުން، އިސްލާމީ ޖިނާއީ ޤާނޫނު ބަޔާން ކުރާ ގޮތުން ދީނުގެ ކުރުމެއް އިއްތިފާޤަކީ އެއިއްތިފާޤުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކަނޑައަޅާ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރުން ނިމުމުގެ ކުރިން ދޫކުރުމުން ހުއްޓި އިއްތިފާޤުން ފެނިފައިވާތީ އަދި އަމަލު ކުރާ ގޮތުން އިސްތިސްނާތަކެއް ނުވާތީ ކުރީގެ ބަލަން އެއިއްތިފާޤުން ދޫކުރުމުގެ ފިޤުހީ ރައުޔުތަކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި، މިމައްސަލައިގައި ބަޔާންކޮށްދޭ ޖިނާގެ ކުރަން އާއިޝަތު ޖިސާން ވަކިލާ އިއްތިފާޤުން ދޫކުރުމުގައި ނުވާކަން އެނގިގެން ދެއެވެ.

3.5 ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޖިނާކުރުމަކީ ކުށެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި އެކުށުގެ އަދަބަކީ، އެކުށެއްކުރި މީހާ 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ދުއްރާޖެހުމާއެކު 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 3 (ތިނެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ގޭ ބަންދުކުރުންކަމުގައި އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. ސަރީޙަ! ޝަރީޢަތުގެ، އާއިޝަތު ޖިސާންގެ ކުށުގެ ޙައްދަކަށް ބަލާއިރު، މިޤާނޫނުން އަދަބުކުރާނީ ފިޔަވައި މިއީ މިސާލުތަކުގެ ކަމެއް ޙައްދުގެ މައްސަލަ ސާބިތުވާ ދުވަހު ފަހުން ކަނޑައެޅިގެންނެވެ.

3.6 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އާއިޝަތު ޖިސާން ވަކިލާ ދިފާޢުގެ މައްޗަށް ބަލައި އާއިޝަތު ޖިސާންގެ މައްޗަށް ޖިނާކުރުމުގައި ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެކުށުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ހަވާލާދީ، އެމާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 100 (ސަތޭކަ) އެތިފަހަރުން ޖިނާގެ ޙައްދު ޖެހުމަށާއި، 02 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ގޭގައި ބަންދު ކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ސަރީޙަ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވާ ފެނިފައެވެ.

- **ހުކުމް:**

ދެންފަހެ އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް އެފަދައިން ހުކުމާއިމެދު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 87/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ސައްޙަކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާގުން ހުކުމް ކުރީމެވެ.